

Hoge Raad voor Normalisatie

DIAGNOSEADVIES

over

de vertaling van normen in het Nederlands

Brussel, 12 december 2006

Gelet op artikel 20 van de wet van 3 april 2003 betreffende de normalisatie, waardoor bij de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie een Hoge Raad voor Normalisatie werd opgericht;

Gelet op artikel 21 van de bovenvermelde wet waarbij de Hoge Raad als opdracht heeft om, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de minister, adviezen te verstrekken aangaande alle kwesties die betrekking hebben op het beleid en de ontwikkeling van de nationale en internationale normalisatie;

Gelet op het feit dat dit diagnoseadvies een vaststelling van de feiten omvat en mogelijke pistes voor verder onderzoek naar voren schuift waarbij de Hoge Raad zich engageert een aanvullend advies uit te brengen, waarin met de bevindingen van het NBN (Normalisatiebureau - Bureau de Normalisation) rekening zal gehouden worden;

Gelet op de besprekingen van de Hoge Raad voor Normalisatie op 28 maart en 12 september 2006;

Overwegende dat normen een ideale aanvulling zijn voor het reglementaire kader en een belangrijke schakel vormen in de eenheidsmarkt en in het verwezenlijken van doelstellingen zoals het verzekeren van het vrije verkeer van goederen en diensten. Dergelijk vrij verkeer van goederen bevordert het concurrentievermogen van de ondernemingen;

Overwegende dat de beschikbaarheid van de normen in alle landstalen niet alleen wenselijk is ter aanmoediging van de innovatie en ter verdediging van het concurrentievermogen van de ondernemingen maar eveneens belangrijk is voor de kwaliteit en de veiligheid van goederen en diensten, de bescherming van de consument en het milieu en de eerlijke handel.

Overwegende dat de toegang tot de normen in de moedertaal van de gebruiker een belangrijke voorwaarde is teneinde het begrip en de bevattelijkheid van de normen te optimaliseren en de juiste toepassing te verzekeren;

Overwegende dat de beschikbaarheid van normen in elke officiële landstaal in België voornamelijk te herleiden is tot een probleem aangaande de beschikbaarheid van een Nederlandstalige versie, aangezien de andere landstalen door de tussenkomst van de Franse en Duitse normalisatie-instellingen ter beschikking zijn;

Overwegende dat de middelen en de financiële mogelijkheden van de overheidsinstanties ontoereikend zijn teneinde alle normen naar het Nederlands te vertalen, ongeacht de eventuele noodzaak tot het wegwerken van de achterstand uit het verleden;

Overwegende dat de financiële steun vanwege de Europese Commissie voor de vertaling van de normen beperkt en gedeeltelijk is, waardoor de lidstaten steeds het resterende deel voor hun rekening moeten nemen;

Overwegende dat een samenwerking met Nederland tot op heden niet tot het verwachte resultaat heeft geleid, enerzijds, en anderzijds Nederland er evenmin in slaagt om alle normen te vertalen;

Overwegende dat bij een eventuele samenwerking met Nederland rekening moet gehouden worden met het feit dat in het gebruik van termen en woordenschat van het Nederlandse "Noord Nederlands" en het Belgische "Zuid Nederlands" er verschillen kunnen optreden. Dergelijke verschillen kunnen de begrijpbaarheid en toegankelijkheid van de normen bemoeilijken en risico's inhouden bij het toepassen van normen;

Advies

Is de Hoge Raad van oordeel :

- Dat prioriteiten moeten worden vastgesteld in functie van het belang van de gebruiker en de eventuele toezichthoudende overheid alsmede inzake de interesse die ernaar uitgaat gezien het jaarlijks aantal en het volume aan te vertalen normen, evenals het wegwerken van de vertaalachterstand uit het verleden. In dat opzicht moet er rekening gehouden worden met het feit dat in de regelgeving opgelegde normen een zekere prioriteit kunnen vereisen;
- In functie van de vastgestelde prioriteiten is het belangrijk dat met het Nederlandse Normalisatie-instituut (NEN) wordt onderzocht op welke manier de vertaalactiviteiten maximaal op elkaar kunnen worden afgestemd teneinde tot een optimaal resultaat te komen. Deze afstemming met het Nederlandse normalisatie-orgaan is eveneens belangrijk teneinde de financiële steun die door de Europese Commissie ter beschikking wordt gesteld optimaal te benutten. Het is belangrijk dat op dit laatste vlak duidelijke afspraken met het NEN worden gemaakt.
- In de mate dat het NEN vertalingen ter beschikking heeft en de Belgische gebruiker daar voordeel bij heeft, is het aangewezen dat de beide instanties over de uitwisseling van dergelijke documenten een overeenkomst afsluiten teneinde te voorkomen dat de Belgische gebruiker zich rechtstreeks tot het NEN, in plaats van tot het NBN, wendt;
- Teneinde de vertaalnoden maximaal af te stemmen op de beschikbare financiële middelen is het aangewezen om na te gaan op welke manier het NBN met zijn personeelsmiddelen, de sectorale operatoren of andere bij het normalisatieproces betrokken partijen kunnen worden ingeschakeld teneinde aan het oplossen van het vertaalprobleem een bijdrage te leveren.

Stelt de Hoge Raad voor :

- Het NBN te gelasten, in functie van het belang voor de gebruiker en de eventuele toezichthoudende overheid alsmede inzake de belangstelling die ernaar uitgaat, onder meer een prioriteitenlijst voor de vertaling op te stellen in samenspraak met de sectorale operatoren;
- Het NBN te gelasten om na te gaan in welke mate met het NEN afspraken kunnen worden gemaakt teneinde de vertaalactiviteiten maximaal op elkaar af te stemmen en de financiële steun van de Europese Commissie optimaal te benutten;
- Het NBN te gelasten de mogelijkheid te onderzoeken met het NEN een overeenkomst voor de uitwisseling van vertaalde documenten af te sluiten;

- Het NBN te gelasten in functie van de vertaalnoden de mogelijkheid tot samenwerking met de sectorale operatoren of andere bij het normalisatieproces betrokken partijen te onderzoeken en in dit opzicht mogelijke pistes te ontwikkelen.
- Het NBN te gelasten de haalbaarheid te onderzoeken om, in samenwerking met de sectorale operatoren, een lexicon op te stellen per sector waarin vaktermen uit de normen in het Engels, in het Nederlands, in het Frans en in het Duits terug te vinden zijn en deze vervolgens gratis op het internet ter beschikking van de gebruiker te stellen.

De Voorzitter,

R. PAEMELEIRE